

zaaknummer 2011 T 624

Datum beslissing: 14 november 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden,

tegen:

(*wijlen*) broeder [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de congregatie provincie St. Clemens van de
redemptoristen.

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlagen) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 12 april 2013.

Op 16 mei 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], lid van het provinciaal bestuur van de provincie St.-Clemens van de redemptoristen.

Op 29 oktober 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd vergezeld door de heer [naam], een goede vriend, en bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Duyneveldt-Franken voornoemd.

Namens het provinciaal bestuur van de provincie St. Clemens van de redemptoristen zijn verschenen [naam] voornoemd en [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager verbleef vanaf [datum] tot [datum] op het [kleinseminarie] in [plaats].

In 1964 is klager seksueel misbruikt door aangeklaagde. Klager verbleef in dat jaar een week alleen op de ziekenzaal, omdat hij de bof had. Aangeklaagde was als ziekenbroeder verantwoordelijk voor de kinderen op de ziekenzaal. In die week werd klager, eerst op bed en daarna ook in bad, door aangeklaagde gewassen. Klager werd daarbij twee tot drie keer seksueel misbruikt. Tijdens het wassen streelde aangeklaagde het lichaam van klager, ook zijn genitaliën, en bevredigde hij klager, zowel met de hand als ook oraal. Vervolgens liet hij zich zelf door klager ook bevredigen, ook zowel met de hand als op orale wijze, tot een orgasme

volgde. Klager vond het allemaal raar en had toen nog geen idee wat er gebeurde. Klager was in die tijd nog niet seksueel voorgelicht. Aangeklaagde wekte de indruk dat dit er bij hoorde en dat het niet kwaadaardig of raar was.

Toen klager weer beter was en de ziekenzaal mocht verlaten, stopte ook het seksueel misbruik door aangeklaagde.

Klager heeft destijds niets gemeld bij iemand van het seminarie. Het besef van het misbruik kwam bij hem eigenlijk pas veel later, toen hij dit aanhaalde bij zijn medestudent en vriend [naam] en zijn verhaal hoorde. Zij hebben het samen verborgen gehouden uit schaamte en om zichzelf en anderen niet in verlegenheid te brengen.

Klager heeft destijds van kameraden vernomen dat aangeklaagde na de zomervakantie van [jaartal] bleek te zijn verdwenen en niet meer werkzaam was op het seminarie.

2.2 Klager heeft lange tijd problemen gehad in de seksuele omgang met vrouwen en heeft zeer veel gebroken relaties gehad. Door het seksueel misbruik in zijn jeugd heeft hij een vergaande verslaving aan seks ontwikkeld, waardoor zijn huwelijk tot drie keer toe is gestrand. Daarnaast heeft klager in de sociale omgang (met name ook in zijn werk) veel problemen gehad door zijn overdadige seksuele toespelingen en opmerkingen.

Klager is in 1992 in therapie gegaan bij [instelling] na het overlijden van zijn echtgenote. Hij heeft het seksueel misbruik toen wel besproken, maar daar is toen niet veel mee gedaan. Navraag bij [instelling] leert dat de verslagen van vóór 2003 helaas niet meer bestaan.

2.3 Klager is bezig met het verwerken van het seksueel misbruik in zijn jeugd en probeert zijn gedrag over de afgelopen jaren te verklaren. Klager is op zoek naar medeleerlingen/andere slachtoffers die zijn verhaal kunnen bevestigen en complementeren. Gelet op de gevolgen van het seksueel misbruik op het verdere leven van klager, wil hij een compensatie krijgen in de vorm van een financiële genoegdoening.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Pater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat hij onderzoek heeft gedaan respectievelijk laten doen. Er is onderzoek verricht in het congregatiearchief. De klacht heeft zonder enige twijfel betrekking op broeder [naam], wereldse naam [naam], die sinds [jaartal] lid was van het instituut. Vanaf het schooljaar [jaar] tot in augustus [jaar] verbleef aangeklaagde in Nijmegen, alwaar hij benoemd was tot ziekenbroeder. De overplaatsing van aangeklaagde in de zomer van [jaar] kan hebben samengehangen met het eventueel bekend worden van het gestelde misbruik, maar dit is, voor zover men heeft kunnen nagaan, niet gedocumenteerd. Het is wel begrijpelijk dat een verband wordt gelegd of gesuggereerd.

Het persoonlijk dossier van aangeklaagde geeft geen aanwijzingen voor wat betreft de kwestie die er nu ligt. De naam van aangeklaagde is ook niet vermeld in het overzicht van de Commissie Deetman dat in juli 2011 werd toegezonden.

Pater [naam] neemt de klacht van klager inhoudelijk zeer serieus. Het steunbewijs bestaat uit twee verklaringen van medeleerlingen, i.c. medeslachtoffers, van klager. Het is spijtig dat klager zijn klacht niet verder kan ondersteunen met verslagen van de psychotherapie waarvan hij in zijn klaagschrift gewag maakt.

Namens zijn instituut erkent pater Hafmans dat, indien het gestelde misbruik heeft plaatsgevonden, dit bijzonder kwalijk is en dat aangeklaagde in dat geval misbruik heeft gemaakt van zijn positie en schade heeft veroorzaakt, in de eerste plaats aan klager.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Voor de Klachtencommissie is het aannemelijk geworden dat klager in het schooljaar 1964, gedurende zijn verblijf van ongeveer een week op de ziekenzaal van het [kleinseminarie] in [plaats], tijdens het wassen twee tot drie keer door aangeklaagde onzedelijk is betast en bevredigd, zowel met de hand als ook oraal. Evenzo dat aangeklaagde zich zelf ook door klager liet bevredigen met de hand en oraal, tot een orgasme volgde.

De Klachtencommissie is van dit alles overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de overgelegde verklaringen van de heer [naam] en de heer [naam] - destijds medeleerlingen van klager -, waaruit blijkt dat zij beiden zelf ook tijdens hun ziek zijn op genoemd seminarie (meermalen) slachtoffer zijn geweest van seksueel misbruik door aangeklaagde (eveneens bestaande uit onzedelijke betastingen en (orale) bevrediging).

Voorts acht de Klachtencommissie de ter zitting afgelegde verklaring van de heer [naam], dat klager reeds in 2005 hem heeft verteld over het seksuele misbruik door aangeklaagde, dienstig als steunbewijs.

Bovendien heeft de Klachtencommissie laten meewegen de in zijn brief d.d. 12 februari 2012 gemaakte opmerking door [naam], [functie] van de provincie St. Clemens, dat het merkwaardig was dat aangeklaagde per september [jaar] aan [plaats] verbonden werd, hetgeen wel erg snel was na zijn benoeming voor dat schooljaar als ziekenbroeder. Weliswaar is er geen documentatie gevonden die een verband aantoonde tussen de overplaatsing van aangeklaagde naar [plaats] enerzijds en het eventueel bekend zijn van het gestelde misbruik anderzijds, maar volgens pater [naam] is het niet onbegrijpelijk dat dit verband wordt gelegd of gesuggereerd.

Tenslotte heeft pater [naam] ook ter zitting nogmaals verklaard geen enkele twijfel te hebben aan het verhaal van klager.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 13/14 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen, te meer daar hij alleen ziek op de ziekenzaal lag en volledig afhankelijk was van de zorg van aangeklaagde in zijn functie als ziekenbroeder.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging - ook ter zitting heeft pater [naam] nog zijn diepe spijt betuigd aan klager - kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

4.7 De Klachtencommissie geeft klager tot slot nog in overweging dat hij, indien gewenst, hulp kan krijgen bij de verdere verwerking van zijn leed via het Platform Hulpverlening (contactpersoon: mevrouw Milena Milic).

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert het provinciaal bestuur van de provincie St. Clemens van de redemptoristen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 november 2013 door:

mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. G.A.M. Stevens,
voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.